

Till
FinansdepartementetDatum
2026-01-07Ert diarienummer
Fi2025/01806Diarienummer
KS-2025-00861**Yttrande över Finansdepartementets remiss av rapporten om hantering av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade (2025:4)****Sammanfattande inställning**

Kungsbacka kommun ställer sig generellt positiv till Konkurrensverkets förslag att underlätta hanteringen av onormalt låga anbud som inte är seriöst menade. Särskilt anser kommunen att vissa av förslagen som syftar till att tydliggöra i lagstiftningen är mycket välkomna eftersom det medför en tydligare ansvarsfördelning mellan upphandlande myndighet och anbudslämnare. Samtidigt avstyrker kommunen vissa delar av förslagen då de riskerar att få begränsad effekt och inte komma åt det egentliga problemet med oseriösa anbud och leverantörer. Förslagen bör i stället utformas så att upphandlande myndigheter ges tydliga och rättssäkra möjligheter att identifiera och utesluta oseriösa aktörer tillgång till offentliga kontrakt.

Kungsbacka kommun anser dessutom att förslagen riskerar att skapa administrativ börda, minska flexibiliteten och leda till rättsosäkerhet, såsom införandet av en schablonregel för identifiering av onormalt låga anbud och en skyldighet att förkasta sådana anbud på det icke direktivstyrda området.

För att uppnå syftet krävs mer träffsäkra verktyg och tydligare vägledning om vilka faktorer som är relevanta vid bedömning av om ett anbud är onormalt lågt och om en förklaring är tillräcklig. Dessutom behövs en rättsutveckling som klargör att upphandlande myndigheter har mandat att fatta dessa beslut.

Kommunen vill betona att det är viktigt att fortsätta utreda sambandet mellan onormalt låga anbud och avtalsuppföljning, eftersom avtalsuppföljning är ett centralt verktyg för att hantera sådana anbud och främja en sund konkurrens på marknaden.

Kommunen vill även betona att avtalsuppföljning är ett centralt verktyg för att säkerställa att leverantörer levererar enligt avtalade villkor. Genom att följa upp avtalade villkor och priser minskar incitamenten för leverantörer att lämna anbud med orimligt låga priser eller använda oseriösa affärsmodeller, eftersom det blir svårare att kompensera onormalt låga priser genom bristande leverans. Detta bidrar till att motverka osunda prissättningar och främjar en långsiktigt hållbar och sund konkurrens på marknaden.

Kommunens inställning i detalj

Avsnitt 5.2.1 En hjälpregel för att identifiera onormalt låga anbud

Kungsbacka kommun avstyrker remissens förslag om att införa en fast gräns, 30 procent under genomsnittspris, för när upphandlande myndigheter alltid ska begära förklaring. Kommunen anser att förslaget riskerar att skapa administrativ börda, minska flexibiliteten samt leda till rättsosäkerhet och bristande transparens, eftersom den ska tillämpas på förhållanden som inte är kända för anbudsgivarna, utan att effektivt motverka onormalt låga anbud. Härutöver tar inte hjälpregeln hänsyn till marknadens dynamik, vilket kan medföra att seriösa anbudslämnare med innovativa och effektiva affärsmodeller riskerar att uteslutas eftersom det är genomsnittet av de inkomna anbuden som styr. Kommunen anser att det saknas en grundlig analys av vilka resurser och vilken kompetens upphandlande myndigheter behöver för att genomföra dessa utredningar. Detta är en avgörande förutsättning för att reglerna ska fungera i praktiken. Förslaget belyser inte heller hur hjälpregeln skulle påverka små och medelstora företag. Kommunen ser dessutom en risk för att prövningen av onormalt låga anbud förskjuts, vilket kan leda till fler överprövningar och ökad belastning på domstolarna.

Kungsbacka kommun rekommenderar att fokus i stället läggs på att säkerställa att upphandlande myndigheter har rätt kompetens och resurser för att utreda onormalt låga anbud, samt på att stärka betydelsen av avtalsuppföljning – snarare än att införa schablonregler som begränsar handlingsutrymmet. Det behövs mer vägledning för upphandlande myndigheter om vilka faktorer som är relevanta vid utredning av om ett anbud är onormalt lågt. Då kommunen bedömer att den föreslagna regeln med en fast procentuell gräns för utredning av onormalt låga anbud riskerar att bli missvisande, anser kommunen att vägledningen bör innehålla andra indikatorer som bättre fångar vilka anbud som ska utredas.

Dessutom krävs en rättsutveckling som tydliggör att myndigheten har mandat att avgöra om ett anbud ska anses onormalt lågt och om den förklaring som lämnas är tillräcklig.

Avsnitt 5.2.2 Förtydligande av det kontradiktoriska förfarandet

Kungsbacka kommun instämmer i remissens förslag. Genom att tydliggöra ansvarsfördelningen och processen blir det klart för både upphandlande myndigheter och leverantörer vad som gäller. Detta minskar risken för godtyckliga beslut och stärker förtroendet för upphandlingssystemet.

Förhoppningsvis stärker också förslaget att alla anbudsgivare behandlas lika när ett anbud misstänks vara onormalt lågt. Att leverantören alltid ges möjlighet att yttra sig innan ett anbud förkastas är grundläggande för rättssäkerhet och ger en chans att förklara legitima affärsmodeller. Detta minskar risken för felaktiga uteslutningar. Lagtexten klargör att det är den upphandlande myndigheten som har ansvar att bedöma om ett anbud är onormalt lågt och om förklaringen är tillräcklig. Detta stärker myndighetens ställning och minskar osäkerhet. Genom att processen blir tydligare och mer transparent minskar risken för tvister och överprövningar, vilket sparar tid och resurser för både myndigheter och domstolar. Dock är det fortsatt viktigt att upphandlande myndigheter stärker sin kompetens och har tillräckliga resurser för att genomföra dessa utredningar på ett rättssäkert sätt.

Avsnitt 5.2.3 Förtydligande av förutsättningar för en tillfredställande förklaring

Kungsbacka kommun har ingen erinran mot remissens förslag i sig. Förslaget att förtydliga att anbud ska förkastas om leverantören inte lämnar en tillfredsställande förklaring är i grunden positivt, eftersom det stärker rättssäkerheten och tydliggör ansvarsfördelningen. Det är också bra att lagtexten anger att särskild hänsyn ska tas till om leverantören har visat att anbudet är trovärdigt och seriöst.

Samtidigt är det svårt att bedöma om förslaget kommer att ha någon faktisk effekt på att motverka onormalt låga anbud. Effekten är helt beroende av att upphandlande myndigheter har den kompetens och de resurser som krävs för att göra korrekta bedömningar och dra rätt slutsatser. Även domstolarna måste ha tillräcklig kunskap och inte acceptera generella förklaringar vid överprövning. Utan dessa förutsättningar riskerar förslaget att bli verkningslöst i praktiken.

6.1.1 En skyldighet att förkasta onormalt låga anbud

Kungsbacka kommun avstyrker remissens förslag. Kommunen delar den uppfattning som framställt av vissa andra aktörer gällande vad som talar emot att en sådan regel ska införas på det icke direktiv styrda området. En skyldighet att förkasta onormalt låga anbud på det icke direktstyrda området kommer sannolikt inte få den effekt som eftersträvas genom förslaget. Kommunen anser att förslaget kan ge upphov till en ökad administrativ börda utan verklig effekt att i realiteten utesluta anbud som är seriöst menade och medföra en större risk för rättsprocesser i både förvaltningsdomstolarna och de allmänna domstolarna.

7.1.1 Begränsning av möjligheten att beakta nya förklaringar vid överprövning

Kungsbacka kommun instämmer i remissens förslag. Förslaget stärker rättssäkerheten och skapar en mer transparent och förutsebar process. Det minskar risken för att nya, generella eller ogrundade förklaringar presenteras först i domstol, vilket bidrar till en effektivare prövning och en mer rättvis bedömning av anbuderna.

Kungsbacka kommun

Lisa Andersson
Kommunstyrelsens ordförande

Patrik Johansson
Kommunsekreterare